

Yee moet vluchten - Bovenbouw

Een verhaal uit Myanmar anno 2021

Geschreven door Christine Vlastuin, voorlichter stichting Bonisa

U kunt dit actuele verhaal gebruiken bij het vak aardrijkskunde of gewoon tussendoor. Voorafgaand aan hoofdstuk 1 kunt u aan de hand van de PPT met de kinderen behandelen waar onze kleding vandaan komt. De slides van hoofdstuk 2 en 3 kunt u na afloop van elk hoofdstuk doornemen. Na afloop is het mogelijk om een leergesprek te voeren over onze christelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van mensen in nood.

Doch laat ons, goed doende, niet vertragen; want te zijner tijd zullen wij maaien, zo wij niet verslappen. Zo dan, terwijl wij tijd hebben, laat ons goed doen aan allen, maar meest aan de huisgenoten des geloofs. (Gal. 6:9,10)

Hoofdstuk 1 Op de katoenplantage

'Hé, werk jij eens wat harder!' Bars klinkt de stem van de opzichter over de uitgestrekte katoenplantage. 'O nee, dit is voor mij bedoeld', denkt Yee. Vlug doet hij zijn stoffen tas met schouderband terug over zijn hoofd en pakt wat katoenbollen van de plant vóór hem. Hij had de tas even af gedaan omdat de beestjes onder zijn shirt zo kriebelen. Bovendien heeft een of ander insect hem net gestoken. Met zijn ene hand opent hij de tas en met zijn andere hand plukt hij het pluus van de katoenplant. De zon staat hoog aan de hemel. Het is snikheet en het zweet loopt in straaltjes over Yee's rug. Hoe lang zou het nog duren voordat de toeter gaat en ze mogen eten en drinken?

Kijk, verderop loopt Yee's leeftijdgenootje Yoe. Kinderen en volwassenen zijn op de plantage bezig. Zonder een woord te zeggen doen de mensen hun werk. Af en toe geeft de opzichter een brul omdat er naar zijn zin niet hard genoeg doorgewerkt wordt. Een wat oudere vrouw mag haar rug amper rechten. Het is zwaar om de hele dag in de brandende zon te plukken en te bukken om ook de laag groeiende katoenbollen niet over het hoofd te zien.

De moeder van Yee is iets verderop bezig met het spuiten van gif. Dat zorgt ervoor dat de kriebelbeestjes doodgaan. Dat is natuurlijk fijn, maar het gif prikt wel in je ogen en slaat op je adem. Moeder heeft een jerrycan water gemengd met chemicaliën op haar rug. Aan de jerrycan zit een slangetje waar een metalen stang aan is vastgemaakt. Aan het uiteinde van die stang zit een handgreep. Elke keer als ze de handgreep inknipt, komt het gif uit het vat. Yee's moeder heeft een pet op, rubberen handschoenen aan en een sjaal voor haar mond. Verder is zij niet beschermd tegen het gif.

Zo, Yee heeft zijn tas vol met katoen. Hij loopt naar de plek waar de katoen verzameld wordt, haalt de tas van zijn schouder en gooit hem vervolgens leeg op de hoop katoenbollen die steeds hoger wordt. Andere kinderen zijn bezig om de katoen om te keren en de achtergebleven blaadjes uit de katoenpluizen te halen. Een man spreidt een groot zeil op de grond. Vervolgens legt hij er handvullen katoen zonder blaadjes op. Al snel wordt het een hele berg. De man vult het aan tot er niets meer op het zeil bij kan. Daarna knoopt hij de punten van het zeil samen. Nu is het een grote baal van wel 60 of 80 kilo katoen geworden. Hij neemt hem op zijn rug en sjuwt hem over de loopplank op de kar die nog leeg is. Als de kar gevuld is, zal een tractor de balen katoen naar de fabriek rijden.

'Toeoeoeoet!' Daar gaat de toeter van de tractor. De plukkers en gifspuiters verzamelen bij het voertuig om daar te lunchen. Yoe komt er ook aan. De tongen komen los. Mensen praten ineens honderduit. Yee wacht op zijn moeder die het eten bij zich heeft. Wat is hij dorstig en wat heeft hij trek, zeg! Yee is blij dat hij even niet hoeft te plukken. De meeste mensen hebben noedels met wat groenten meegenomen. Yoe schenkt thee uit een grote thermoskan. Heerlijk om de dorst te lessen, zeker op het heetst van de dag. Yee's moeder komt er aan. Ze laat de jerrycan voorzichtig van haar rug glijden en doet haar handschoenen uit. Het zweet op haar handen veegt ze af aan haar broek. De sjaal kan van haar mond. Ze vouwt de doek zo dat de binnenkant 'schoon' blijft. Dan pakt ze eten uit een katoenen tasje. De twee bakjes noedels zijn in doeken gewikkeld tegen de warmte. Bidden voor het eten doet Yee niet. Hij is boeddhistisch en knielt een paar keer in het jaar voor beelden in de tempel. De God van hemel en aarde kent hij niet en van de Heere Jezus heeft hij nog nooit gehoord... Met de hand pakt Yee koude noedels uit zijn bakje en stopt ze in zijn mond. Heerlijk! In Myanmar eten mensen allemaal met hun rechterhand. Gezellig, zo met Yoe en de anderen eten op de plantage. Het is maar kort, want zo meteen moet het werk weer doorgaan. De opzichter eet in de cabine van de tractor, apart van de andere werknemers. Hij zal zo wel weer toeteren om te laten weten dat de mensen weer aan het werk moeten. De mensen hebben hun eten op. Hé, het duurt dit keer langer voordat het sein gegeven wordt om aan het werk te gaan. De mensen vinden dat wel best alhoewel ze weten dat ze dan wel langer door moeten werken. De opzichter heeft telefoon. Als hij eindelijk klaar is met bellen, drukt hij niet op de toeter. Dat is vreemd! Langzaam komt hij de cabine uit. Hij kijkt verbijsterd. Wat zou er aan de hand zijn?

Yee en alle mensen kijken naar de opzichter. Hij zegt met schorre stem: 'Ik kreeg net telefoon. Het leger heeft opnieuw de macht gegrepen. Ze zeggen dat de verkiezingen niet eerlijk verlopen zijn. Onze regering is gevangengezet.' Zo kent Yee de opzichter niet. Hij doet niet bars en zijn stem trilt. De sfeer van gezelligheid is verdwenen. Yee kijkt naar de treurige gezichten van de werknemers. Dit is slecht nieuws... Een vrouw zegt: 'Komt er opnieuw oorlog? Het ging juist iets beter met ons land.' 'Dat ziet er niet mooi uit voor onze bevolkingsgroep', zegt een oudere man. De mensen in deze streek van Myanmar behoren bijna allemaal tot de Karen bevolkingsgroep minderheid. Het leger heeft enkele jaren geleden nog tegen deze bevolkingsgroep gestreden. Meer mensen uiten hun bezorgdheid. 'Nu krijgen we weer een militaire dictatuur.', zegt een man. Yee vraagt zachtjes: 'Mama, wat is een militaire dictatuur?' 'Dan heeft het leger alle macht en hebben wij, gewone mensen, niets meer te vertellen.', zegt moeder. De mensen praten nog een tijdje. Als de opzichter het heeft aangehoord neemt hij weer de leiding. Hij zegt wat nors: 'Goed, er staan dus zware tijden te wachten. Maar nu moet er weer gewerkt worden anders halen we ons dagquotum niet.' Ja, ook vandaag moeten er genoeg pakken katoen naar de fabriek gereden worden zodat het werk in de katoenfabriek en de naaifabrieken kan doorgaan. Winkels in andere landen willen immers dat hun bestellingen goedkope kleding op tijd geleverd worden. Yoe en Yee doen hun tassen over hun schouders en lopen terug naar de plek waar ze gebleven waren met plukken.

De vader van Yee werkt vandaag op de katoenfabriek. Hij is vanmorgen al vroeg met een busje opgehaald. Bij de fabriek moet hij de grote balen katoen van de kar afhalen en de witte bloempluizen vervolgens in machines stoppen zodat de zaden uit de katoenbollen worden gehaald en er alleen katoenvezel overblijft. Dat is zwaar werk. Ook in de fabriek is het nieuws van de legercoup doorgedrongen. Mensen doen hun werk op de automatische piloot en zijn allemaal met hun gedachten bij wat er gebeurd is. Ze vragen zich in stilte af wat voor gevolgen dit zal hebben.

'Toeoeoeoet', klinkt het over de plantage. 'Hè, hè', zegt Yee met een zucht. 'Eindelijk zit het er op voor vandaag. Wat heb ik trek!' Ja, twaalf uur werken is niet niks! Yoe en Yee hoeven gelukkig niet ver te lopen. Hun houten huisjes staan aan de rand van de plantage. Rook kringelt omhoog.

Yee's oma staat buiten te koken op een gasbrandertje. Wat ruikt de rijst heerlijk! Yee's maag knort. Yoe loopt naar zijn eigen huis. 'Tot morgen!', roepen ze naar elkaar. Oma zegt tegen moeder: 'Je hebt het zeker wel gehoord.' Moeder knikt. Zij en oma kijken allebei bezorgd. Yee wil alleen maar drinken en eten en daarna zo snel mogelijk naar bed. Wat is hij uitgeput van zo'n hele dag katoenplukken! Hij gaat in kleermakerszit op het kleedje bij de tafel zitten. Yee mag alvast eten. Mama en oma wachten op papa. Oma schenkt thee in een glas en schept de rijst met wat groenten op. Yee drinkt het glas met lauwe thee gulzig leeg en begint dan met zijn bord eten. Er zitten wat kleine gedroogde visjes door zijn eten. Na het eten gaat Yee op zijn matje in de hoek van de kamer liggen. De mensen in Myanmar slapen op rieten matjes op de grond. Het duurt nog geen halve minuut of Yee is vertrokken. Hij hoort niet dat vader thuis komt. De bezorgde gesprekken over het leger gaan totaal aan Yee voorbij.

Hoofdstuk 2 Het bombardement

'Heb je het al gehoord dat er een paar dorpen gebombardeerd zijn?', zegt Yee op een morgen tegen zijn vriendje Yoe terwijl ze naar de plantage lopen. 'Ja', zegt Yoe, 'Mijn vader zei het gisteravond.' Het is enkele weken nadat het leger de macht heeft overgenomen. Het werk op de katoenplantage gaat nog steeds door alsof er geen coup heeft plaatsgevonden. Wel praten mensen in de pauze en na het werk druk over alle ontwikkelingen in het land. Er zijn grote protesten tegen het leger. Ongewapende demonstranten worden zonder pardon doodgeschoten. 'Zou het leger ook bij ons komen bombarderen?' vraagt Yee zich af. Alles gaat nog normaal door. Mensen werken 12 uur per dag, eten, slapen en gaan weer naar hun werk. Zo gaat het dag in dag uit. Zeven dagen in de week.

Maar dan, op een nacht als de mensen op hun matjes liggen te slapen, schrikt Yee wakker. Kaboem! Boem! Boem! Boem! Boem! Kaboem! Zes doffe dreunen achter elkaar. Het klinkt ver weg. Terwijl de laatste explosie nog nagalmt door de bergen, hoort hij vader roepen: Snel het huis uit, de bossen in! Buiten schreeuwen de mensen van angst. Ze verlaten hun woningen. Vader pakt Yee's hand en moeder neemt oma in de arm. Oma heeft het dekentje waar ze onder lag te slapen in haar hand. Ze horen vliegtuigen naderen. Snel, snel, het bos in! Tijd om na te denken hebben de mensen niet. Weg moeten ze, het dorp uit! Ze bereiken de eerste bomen. Wat is het lastig in het donker om de zien waar je loopt. Verder het bos in! Samen met andere dorpingen rennen ze voor hun leven. Flits. Kaboem, flits, boem, flits kaboem! Grond en stenen vliegen door de lucht. De vliegtuigen laten bommen vallen. Wat een oorverdovend lawaai. Met een plof laten Yee, zijn ouders en oma zich plat op hun buik vallen. Yee ziet dat het bos voor zich verlicht wordt. Als hij achterom kijkt ziet hij vuur. Het dorp staat in brand. 'Zou dat ons huis zijn?', denkt Yee. Het geluid van de vliegtuigen wordt zwakker. Kinderen huilen. Een man is gewond aan zijn been omdat hij door een brokstuk geraakt is. Yee's moeder heeft een grote bult op haar hoofd omdat ze tegen een boom is gelopen. Vader gaat terug naar het dorp om de schade te bezien. Het dorp staat in brand, ook het huis van Yee... Vader komt even later terug met wat pannen. Die komen uit een ander huis. De mannen hebben gepakt wat ze nog konden redden. Yoe's vader heeft nog wat kleren en dekens bij elkaar geraapt voordat het hele dorp in vlammen opging.

Ze kunnen hier niet blijven. Het leger zal vast terugkomen. Yee loopt samen met de andere dorpsgenoten een stukje verder het bos in. Hij ziet geen hand voor ogen in het donker. Dit is geen doen. 'We moeten wachten tot het licht is en dan verder gaan', zegt Yee's vader hard zodat iedereen het kan horen. 'Ja, er zit niets anders op.', zegt Yee's vader. Vermoeid leggen ze zich neer op de kale grond. Zonder matje, zonder iets. Gelukkig heeft oma wel haar dekentje. Daar rolt ze zich in. Uitgeput valt Yee in een onrustige slaap. Hij droomt van vliegtuigen en bommen. Na een tijdje gilt hij het uit. Vader schudt hem wakker. 'Stil, Yee, je droomt! Word eens wakker!' Yee begint te huilen. Het was maar een droom, maar toch is het ook echt gebeurd eerder deze nacht. Wat voelt Yee zich ellendig. 'Waar moeten we heen? Zullen de goden ons beschermen of zijn ze boos op ons?'

Als de zon opkomt, wordt Yee wakker. Hij kijkt rond. O ja, ze zijn in het bos. Wat een toestand dat ze vannacht ineens moesten vluchten! Oma is nog in diepe rust. Mama is wakker. Yee ziet dat de bult op het hoofd van zijn moeder rood en blauw is. Hij wil wat zeggen maar, he bah, hij heeft zand in zijn mond! Hij gaat staan en spuugt het uit. Moeder zegt: 'Yee, het is maar aarde. Gelukkig ben jij niet gewond.' Met een bezorgd gezicht zegt ze: 'Hopelijk heeft iedereen het dorp op tijd kunnen verlaten.' Yee ziet de vrouwen en kinderen uit zijn dorp verspreid op de grond liggen. Hé, daar verderop ligt Yoe te slapen. Dan ziet hij vader en de andere mannen van het dorp aan komen lopen. Vragend kijkt moeder Yee's vader aan. 'Jij vraagt je natuurlijk af waar wij vandaan komen. Wij hebben een bespreking gehad. We hebben vastgesteld dat het hele dorp is ontkomen aan de bombardementen. Als iedereen wakker is, zal ik vertellen wat we zullen doen.' De andere mannen

maken de vrouwen en kinderen wakker. Yee's vader gaat tussen de mensen staan. Hij vraagt om stilte en kijkt in het rond. Vol achting kijkt Yee naar zijn vader die de leiding neemt.

'Beste dorpsgenoten, vannacht is ons dorp gebombardeerd. Er is niets van onze huizen over. Het is een wonder dat niemand van ons is omgekomen. Wel zijn sommigen gewond en de meesten van ons hebben niets dan de kleren die we aan hebben. We hebben nog wat pannen en kleden uit het huis van familie Tun kunnen redden. We zullen zo proberen om wat vissen te vangen in het riviertje hier vlakbij. Daar kunnen we ook uit drinken. We zullen naar de grens trekken en proberen naar Thailand te vluchten. Daar zijn we veilig. Dat betekent dat we zo'n 600 kilometer door de bergen moeten lopen. Dat is gevaarlijk. We moeten voorzichtig zijn en ons zoveel mogelijk in de beschutting van het bos voortbewegen zodat we niet door het leger opgemerkt worden. Hopelijk zullen de goden ons beschermen.' De mannen gaan nu vissen vangen, de vrouwen kijken of er wonden schoongemaakt moeten worden en de kinderen gaan paddenstoelen zoeken. Blijf in de buurt en kijk uit voor de wilde dieren!

Iedereen, ook Yee en Yoe, gaan aan de slag. Anderhalf uur later zitten de mensen aan de maaltijd. Met hun rechterhand pakken ze de gebakken paddenstoelen en vis. Iedereen zorgt dat hij voor het moment genoeg gedronken heeft. De weinige waterflessen die er zijn, worden gevuld met water. Dan begint de eerste tocht. Yee, de oude mensen, de kinderen en de mensen die nog jong en fit zijn. Het gaat niet snel. Na twee uur moeten ze rusten. De oude mensen zijn ontzettend moe en kleine kinderen zijn aan het jengelen. Yee kan het goed volhouden. Ze moeten verder. Nog eens lopen ze een stuk. Berg op, berg af. De kleine kinderen op de ruggen van moeders. Oude mensen ondersteund door mannen. Maar daarna moeten ze echt stoppen. Terwijl ze gaan zitten, verkennen twee mannen de buurt. Even later komen ze terug. Ze hebben een grot gevonden. Daar kunnen ze straks slapen. Boven hen vliegen groene papegaaien. Ze lijken hen uit te lachen met hun kreten. Ze vliegen in groepen van de ene boom naar de andere. Ze zijn te snel en te hoog om te vangen. Ook krijsen er apen boven in de bomen. Yee en Yoe vangen wat sprinkhanen en de mannen verzamelen paddenstoelen en insecten. Hier maken de vrouwen een avondmaaltijd van. Lunch hebben ze niet gehad. Als ze gegeten hebben, gaan de oude mensen en de kinderen slapen. De jongere mannen en vrouwen zoeken naar meer voedsel voor het ontbijt van morgen.

Hoofdstuk 3 Vlucht naar veiligheid

'Luister! Wat is dat?' Yee hoort de grote regendruppels die met bakken uit de hemel komen op de grond vallen. Wat een hard geluid! Gelukkig hebben ze in een grot geslapen. Buiten wil het niet echt licht worden. De bomen en de donkere wolken laten nauwelijks vermoeden dat de zon allang op is. Yee staat op en gaat naar de ingang van de grot. Hij ziet het regenwater in kleine beekjes langs de rots stromen. De grot ligt wat hoger zodat ze regen niet binnenstroomt. Iedereen blijft vandaag binnen. Het wordt niets om de tocht in de stortregen voort te zetten. Yee en Yoe vervelen zich. Halverwege de middag zegt Yee: 'Yoe, zie je dat het wat lichter wordt? Hopelijk stopt de regen gauw.' Een uur later wordt het droog. De zon komt zelfs door. Bloemen in allerlei kleuren openen zich naar het zonlicht. Yee en Yoe hebben lang genoeg in de grot gezeten en gaan naar buiten om naaktslakken te verzamelen voor het eten. Die liggen na zoveel regen voor het grijpen. Als ze allebei een schaal vol hebben, wassen ze de slakken in een stroompje schoon. De jongens komen glunderend met de schalen de grot binnen. Zelf zien ze zwart van de modder. Met water uit een stroompje wrijven ze de modder van hun armen en benen af. Moeder en een andere vrouw maken een vuurtje en koken de slakken. Even later zitten ze heerlijk te eten. Wat is iedereen blij met de maaltijd!

De volgende dag is het nog droog. Ze kunnen weer verder. Wel is de grond nog doorweekt van het vele water van de dag ervoor. Dat maakt het lopen door het donkere dichtbegroeide bamboebos lastiger. Soms vinden ze een grot om in te slapen en andere nachten slapen ze gewoon op de kale grond. Zo gaat het een paar weken door. Stukje bij beetje komen Yee en de mensen van zijn dorp dichterbij de grens met Thailand. De tocht wordt wel zwaarder. Een paar mensen hebben wonden die zijn gaan ontsteken. Op een keer regent het wel twee dagen achter elkaar. Yee en Yoe kunnen geen voedsel zoeken. Als ze al paddenstoelen, insecten en wormen hadden verzameld, zouden ze toch geen vuur kunnen maken in de stortregen. De jonge kinderen huilen van de honger. Yee probeert zich goed te houden. Zodra het droog is gaan ze eerst voedsel zoeken om te eten. Wat is iedereen blij als ze weer kunnen eten!

Daarna kunnen ze weer op pad gaan. Ze zijn nog maar net op weg of 'Broeoeoeoeoeoem!' Meneer Tun roept: 'Vliegtuigen! Snel, verberg je!' ze horen het geluid van vliegtuigen. Alle mensen duiken onder bomen en struiken en wachten met ingehouden adem tot de vliegtuigen overvliegen. Zullen ze opgemerkt worden? Is iedereen wel goed genoeg verborgen? De vliegtuigen vliegen laag. Oef, gelukkig, ze vliegen door zonder bommen te gooien. Hun geluid wordt steeds zwakker. Het lijkt erop dat ze niet gezien zijn door het leger. Yee komt met Yoe onder de struiken vandaan. Het gevaar is geweken. Verder moeten ze, maar oma kan nauwelijks opstaan. Ze is bekaft. Haar oude, vermoeide benen kunnen haar niet meer dragen. De groep moet noodgedwongen stoppen. En zijn nog enkele oude mensen die volledig uitgeput aan het raken zijn. Dit kan zo niet langer! De mannen zoeken een plekje om te eten en te overnachten. 'Jongens, zoeken jullie eens twee lange en stevige bamboestokken.', zegt Yee's vader tegen Yee en Yoe. 'De stokken moeten echt lang en stevig zijn.' 'Waar hebben we die voor nodig dan?', vraagt Yee. 'Dat zullen jullie morgen wel zien.', zegt vader. Even laten slepen de jongens twee lange bamboestokken het kamp binnen. Ze zijn benieuwd wat vader er mee gaat doen. *(Vraagje tussendoor voor de IIn: Wat denk jij dat Yee's vader hiermee gaat doen?)* De volgende morgen bevestigen vader en moeder de stokken aan het dekentje van oma. 'Hé, dat is handig!' roept Yee die snapt wat ze ermee gaan doen. Oma legt zich op de deken neer. Vader en een andere man tillen de draagstokken op en zetten hun schouders er onder. De deken is een draagdoek geworden. Zo wordt oma gedragen. Die dag komen ze weer een stukje verder. Onderweg stuiten ze op een andere groep mensen die ook op de vlucht zijn naar Thailand. Samen trekken ze verder.

Vannacht slapen ze dichtbij een klein riviertje. Een prachtig plekje om je te wassen. 'Kijk wel uit

voor de krokodillen!' zegt moeder. Yee en Yoe en kinderen van het andere dorp gaan zwemmen. Moeder houdt een oogje in het zeil. Ze geniet ervan om de kinderen blij te zien ravotten in het water. Heerlijk vinden ze het om te zwemmen, te wassen en te vissen tegelijk. 'Kijk!' roept Yoe. Hij houdt drie kleine visjes in zijn vuist omhoog. Een voor een stopt hij ze levend in zijn mond. Wat heerlijk om zomaar visjes met je handen te kunnen vangen en rauw op te eten. Ze kunnen hun magen weer eens naar hartenlust vullen. De afgelopen weken hebben ze vaak te weinig gegeten omdat er niet genoeg voedsel was. Nu kunnen ze eten wat ze willen. In een schaal verzamelen ze visjes voor oma en de andere mensen. Wat een overvloed! Ze gaan naar de kant en gieten de visjes uit de schalen over in een pan. Als ze met hun schalen terug het water in willen om meer te vangen, roept moeder ineens met overslaande stem: 'Stop!' Met haar vinger wijst ze. 'Daar zwemmen twee krokodillen!' Iets verderop glijden twee paar ogen over het water. Het is uit met de pret. Hier kunnen ze het water niet meer in! De mensen pakken hun boeltje bij elkaar en slaan hun kamp ver van het riviertje op.

'ZZZZZoeoeoeoem! ZZZZZoeoeoeoem!' Yee slaat met zijn hand naar zijn hoofd. Wat jeukt het! De ene na de andere mug valt hem aan. Wat een onrustige nacht. De volgende morgen zit Yee helemaal onder de muggenbulten. Ook Yoe heeft overal jeuk. 'Het gaat opschieten, hoor!', zegt Yee's vader. 'Nog drie dagen lopen en dan zijn we bij de grote rivier die ons land Myanmar van Thailand scheidt.' In de middag vinden ze een plekje naast een overhangende rots waar ze zullen overnachten. Yee en Yoe gaan het bos in om paddenstoelen te zoeken. Ze horen het gekrijs van de apen boven hen in de bomen. De apen volgen de jongens en lijken met hun krijsen ergens voor te waarschuwen. Yee en Yoe plukken door. Ze hebben hun schalen bijna vol. Juist als Yee zich bukt om een paddenstoel te plukken, staat hij oog in oog met een slang. 'SSSSSSSSSSSSSSSSSSSS', hoort Yee en hij ziet het tongetje in en uit de bek van de slang gaan. Yee blijft verstijfd van schrik staan. Het gebeurt in een fractie van een seconde. De slang kronkelt naar voren, spert zijn bek open en bijt Yee met zijn vlijmscherpe tanden in zijn arm. Yee gilt, schudt de slang van zich af en laat de schaal met paddenstoelen op de rots kletteren. Wat een pijn! Hij rent met Yoe terug naar het kamp. 'Ik ben gebeten! Ik ben door een slang gebeten!', roept hij. Iedereen schrikt. Vader rent op hem toe en pakt Yee's arm om de beet te bekijken. 'Wat voor slang was het?', vraagt vader. 'Hij was zwartgevekt en zijn onderkant was gelig.' Vader zuigt aan de wond om het eventuele gif eruit te halen. Hij zuigt en spuugt, zuigt en spuugt. Rond de beet is de huid wat gezwollen en rood. Als vader stopt met zuigen spoelt hij zijn mond grondig met water. Nauwlettend houdt vader in de gaten of de wond verder opzwellt.

Hé, wat is dat nu? Plotseling loopt een groepje mannen en vrouwen als uit het niets het kamp binnen. Even schrikt iedereen. Maar dat hoeft niet want ze zien vriendelijke gezichten. De mannen dragen zakken rijst op hun rug. De vrouwen hebben bananen bij zich en medicijnen. Verbaasd kijken de vluchtelingen naar de mensen. Eén van de mannen neemt het woord: 'Wij zijn jullie vrienden en komen jullie helpen in de Naam van onze Koning en Zaligmaker, de Heere Jezus Christus. Wij hebben eten voor jullie en medicijnen. Jullie zijn de zoveelste groep vluchtelingen. Onze dokter Sao Nang zal de zwakken en gewonden helpen. Yee's vader kan zijn ogen en oren niet geloven. Zijn er mensen gekomen om te helpen? In de naam van Jezus? Dit moeten Christenen zijn, daar heeft hij wel van gehoord maar hij weet eigenlijk niet wat ze geloven. Hij vraagt: 'Wilt u eerst naar de arm van mijn zoon kijken? Hij is gebeten door een slang.' Dokter Sao Nang gaat op een steen zitten. Yee laat zijn arm zien. De vrouwelijke arts onderzoekt de wondjes en zegt dat het geen gifbeet is. Ze neemt wat zalf en smeert het in de gaatjes. Dat prikt, maar Yee is flink. Daarna doet ze er een verbandje om en zegt: 'Nu zal ik tot onze God bidden en vragen of Hij de wond wil genezen.' Yee is dit niet gewend. Hij bidt soms in de tempel en knielt dan voor beelden met wierookstokjes in zijn handen. 'Kun je zomaar middenin het bos bidden?' denkt hij. Yee doet naar het voorbeeld van de dokter zijn ogen dicht. Eerbiedig bidt ze voor Yee en zijn

wond. Yee snapt niet tot Wie de dokter bidt, maar is gerustgesteld. Ook oma en een paar andere mensen worden onderzocht en verzorgd. Even later doortrekt de geur van gekookte rijst het bos. Wat heerlijk! Ze hebben al weken geen rijst meer gegeten. Tijdens het eten vertelt een van de mannelijke hulpverleners uit de Bijbel. De mensen luisteren met grote aandacht. Dit hebben ze niet eerder gehoord.

De hulpverleners zijn Myanmarezen die jaren eerder al uit het land gevlucht zijn. Zij behoren tot een christelijke gemeente in het grensgebied en willen hun volksgenoten helpen en hen het Evangelie doorgeven. Als Yee en de mensen uit zijn dorp de volgende morgen verder trekken, komen ze steeds meer vluchtelingen tegen. Mensen zijn massaal op de vlucht. Eindelijk, eindelijk, komen ze aan het eind van de middag bij de grens. In bootjes worden ze naar de overkant gebracht. Yee zit met vader, moeder, oma en nog een paar mensen in een bootje. Als ze uitstappen zijn ze Myanmar uit en veilig voor het leger. Ook zullen ze straks meer uit de Bijbel horen van de christelijke hulpverleners!

Help de christelijke gemeente in het grensgebied met Myanmar praktische hulp geven.
Bij de hulp geven zij het Evangelie door.

€ 10,- per voedselpakket (voor enkele dagen)

€ 5,- voor verband en medicijnen

€ 5,- voor een tentdoek

Voer met uw klas of school actie voor Myanmarese vluchtelingen of kies een ander project van Bonisa dat China-gerelateerd is.

Nodig ons uit voor een boeiende presentatie.

Voor informatie stuur een mail naar voorlichting@bonisa.nl

Gespreksvragen:

1. Noem enkele gevaren die Yee omringden.
2. Welke gevaren omringen jou?
3. Uit welke dingen in het verhaal bleek dat Yee niet christelijk was?
4. Wat voor een hulp kregen Yee en de mensen van zijn dorp aan het einde van het verhaal?
5. Hoe kun jij mensen in nood helpen? Noem concrete voorbeelden voor dichtbij en ver weg.

Verwerking:

- A. Open opdracht: Maak een tekening over het verhaal.
- B. Groepswork: Poster maken (tekst + tekeningen)
Stel dat jullie uit Nederland zouden moeten vluchten. Jullie zouden een paar weken geen elektriciteit hebben en jullie moesten heel voorzichtig zijn om niet opgemerkt te worden.
  1. Yee kon niets meenemen omdat hij plotseling moest vluchten. Welke drie losse voorwerpen zouden jullie meenemen als jullie een minuut hadden om te vluchten?
  2. Met wat voor hulp van andere mensen zouden jullie blij zijn?
  3. Wat kunnen jullie voor kinderen zoals Yee doen?

Achtergrondinformatie Myanmar

Op 1 april 2021 vond er in Myanmar (voormalig Birma) een militaire coup plaats. Opnieuw greep het leger de macht. Politica Aung San Suu Kyi, leider van een beweging voor mensenrechten en democratie in Myanmar en andere politici, werden gevangengezet. Na de coup volgden protesten van het volk, die bloedig werden neergeslagen. Het land verkeert in chaos. Het leger bombardeert dorpen. Veel mensen zijn op de vlucht. Minderheidsgroepen zoals de Rohingya's en Karen hebben het zwaar te verduren. Ook de weinige Christenen zijn het doelwit van het leger. Het overgrote deel van de bevolking is boeddhistisch.

Myanmar is in april/mei wel in het nieuws geweest, maar het land lijkt nu vergeten. Voor de wereldpolitiek is Myanmar niet interessant. De nood van de mensen is echter groot! Mensen zijn getraumatiseerd en er is vrijwel niemand die zich over hen ontfermt. Deze vergeten groep verdient de aandacht! Door een verhaal aan te bieden willen wij de nood bij kinderen bekend maken zodat ze zich wat kunnen inleven in de angst en ellende van Myanmarse leeftijdsgenoten en voor hen kunnen bidden.

Projecten

Bonisa geeft hulp aan Myanmarse vluchtelingen via lokale Christenen. Twee predikanten, hun gezinnen en gemeenteleden ontfermen zich al jaren over gestrande Myanmarse. Zij wonen net over de grens in Thailand. Daar wonen vele Myanmarse tussen het stinkende afval op de vuilnisbelt. De predikanten hebben elk enkele weeskinderen van de vuilnisbelt geadopteerd. Zij hebben verschillende projecten opgezet: een tehuis voor kinderen, een medisch project, een huis waar zwaar gehandicapte mensen worden verzorgd. Verder geven delen zij voedsel en schoon water uit op de vuilnisbelt en geven zij bij alle hulp het Evangelie door.

Sinds de coup hebben de predikanten en de gemeente het nog veel drukker gekregen. Met gevaar voor eigen leven gaan zij de grens met Myanmar over om vluchtelingen in Myanmar zelf te helpen. Ook distribueren zij eerste levensbehoeften en medicijnen in opvangkampen terwijl de andere projecten ook doorgaan.

